

העולם הזה

העורך הראשי:

אורי אבנרי

ראש המערכת:

שלום כהן

עורכי-משנה:

רוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:

סילבי קשת

כתב בכיר:

אלי תבור

חברי המערכת:

עורך תבנית:

אהרון צור

זלם המערכת:

אריה סרו

הצייר הראשי:

שמואל ברתור

עורך רפוס:

אריה אריאל

מנהל מערכת:

נתן רוז

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785.
 המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
 יפוס משה שהם בע"מ, ת"א 20. 62239.
 המערכת איננה אחריות עבור תוכן הד
 זכרונות, כולל מודעות הספרותיות תחת
 הכותרת "ד"ר לציור", "ד"ר לנפש"
 יכו' הסוכנות ונערכות על ידי המערכת.
 הופצה: רוד סוסל ובניו, תל-אביב,
 יחוב אחרי-העם 24, טלפון מס' 5673.

העתון הנקרא ביותר במדינה

הסרן גם היה בטוח שנפגש לא פעם עם שלום כהן, כששניהם היו בדרכם לבתי ספרם בחשמלית.

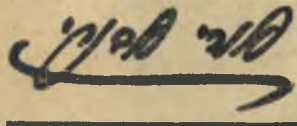

שלום השתתף באופן בולט בהכרעה של הקרב. בגינם שלו העביר פצועים מהקו הראשן לנקודות האיסוף. אולם הזחילה העיקרית היתה, לדבריו, פגישתו עם סגן-אלוף חנא נגיב, מפקד הגדוד המצרי, שנלחם בעקשנות על שארם אל-שייך. נגיב, שאינו קרוב של הגנרל המודח בעל אותו השם, מסר לו פרטים על כמה מחבריו ללימודים, המשרתיים כיום בצבא המצרי בדרגות-קצינות שונות. בין השאר סיפר על ליווא (רבי-אלוף) עוסמאן אל-מאהדי, מי שהיה ראש המטה-הכללי המצרי עד פרוץ ההפיכה. בנו של הליווא, איברההים, היה ידידו המקורב ביותר של שלום, וחברו לכיתה הלימודים. נגיב סיפר כי איברההים משרת עתה בחיל-הרגלים באזור תעלת-סואץ, הנהוג נשוי ואב לשני ילדים. לשלום, שעודנו רב-טוראי, נשוי ורק מצפה לילדו הראשון, היתה כל הסיבה לקנא בחברו המצליח יותר.

נגיב סיפר כי חבורות קצינים מצריים היו נוסעים מדי פעם לטיוול בהרטיני ובמזר קטרניה-הקדושה הסמוך לו. במקרה נמצא במקום הגליון האחרון של אותי שבוע (העולם הזה 994), בו הופיעו הצילומים הנהדרים של שני המקומות. נגיב התפעל מהם ורסן את עצמו לא ביקר שם, מתוך אמונה שההר לא יכרח לו. "טעיתי", נאנח הסגן-אלוף המנוח, "ההר ברח". הוא ביקש לצרפו לטיוול ישראלי הראשון למקום.

שם העולם הזה לא היה זר לנגיב. הוא שמע עליו, לדבריו, בשידורי קול קאהיר בערבית, ובקטעים שהועתקו כעתונות המצרית. לפי בקשתו, תורגם לו שלום באותו ערב את המאמר הראשי של הגליון, שניתן את בעיות המלחמה והשלום עם ארצות ערב.

שלום עצמו טוען שצמדו במצוקה נפשית מתמדת. כח-קר שבוויים, הגיעו לידו ידיעות ומיסמכים, שדיגדגו את אצבעותיו העתונאיות. לרוע המזל, לא יכול היה להשתמש בהם — וכך לא יגיעו גם לידך, אם אינך איש מודיעין בתפקיד.

מכתבים

נראה לי שלא רק הנעתם בנימים שלכם כלל מקום, אלא שגם מצאתם את הפרשנים המכניסים בעניינים. מי הסך
רפי גלילי, אייטס בניני
 רכב ישראלי ופרשניו.

... בימי שלום סלא העולם הזה לא פעם תפקיד חשוב, בעטרו נגד נחשול השחיתות. אולם זה היה כאין וכאפס לעומת התפקיד החשוב שמילאתם עתה בימי מלחמה. אני רוצה שתדעו את זה.

בהתריעכם נגד מעשי-וועה והתעללות כי אויבי, בראייתכם למוהר הנשק העברי, בסאי מצדם לעצב רמות של לוחם עברי של העם יכול להתנאות בו, מילאתם לדעתי שליחות קדושה שאיש מברכם לא עסק בה. אל תתי יאשו אם נראה לכם שהמלאכה קשה. דעו לכם שהרברים מגיעים, וכיום שורש.

שיר גבורים
 מדבר סיני נכבש בסער
 זעם רעם ובזק
 בדם ואש נפרץ חשער
 חומת זומם נסרק.

תגר קרא על עם נבחר
 כרות הנילוס והיאור
 אכזר מכל הוא בו הגר
 אל נצור, אל פנורו
 בלב פרעה לבו הזר
 וחברו שלומה אל על
 על פתחו רובץ האיר
 ועליו נכתם גולל

אם תוכלו למסור את זה לאחד המלחינים ב.קול ישראל, תבוא אליכם הברכה. שלמה קמול, אייטס

מול הר סיני
 כאשר הזרמתי השבוע לשעה קלה לתל אביב (אל תשאלו איך), היתה לי הזדמנות נהדרת להשווין על כל מה שעשיתי לפני המולדת (וזה באמת היה די הרבה, בלי שזויי).

כשנמתי את סיפורי, ביקשוני החברים, שכולם שמרו על עורף, להסביר מה קרה בסניי. ניסמתי, והייתי נאלץ להודות ש

שלום כהן (במרכז) עם הסרן המצרי ו"העולם הזה"

אין לי מושג. חוז משה שראיתי במו עיני לא ידעתי כלום, וכל מה שקראתי רק בלי כל אותי.
 תארו לכם את בושתי, כאשר החלו עכבריי עורף אלה להסביר לי במפורט את כל שלבי המיבצע בסניי. נכתבר שהם קראו את היליון האחרון של העולם הזה (995) ושם מצאו את הניחוח הרציני של כל העסק.
 לקחת את העתון אתי וקראתי אותו כאו. אני מוכרת להודות לכם שלמרות שלא הייתי אף פעם אוהד מושבע של העתון שלכם (ואולי להיפך) סבלתי במעם הראי שונה תמונה ברורה משה שנעשה מסביבי.

אני יכול לפתוח השבוע במדור, מבלי לברך אותך, איש המילואים. מדברים על סייסם וטקטיסטים, ינאים ותותחנים. אולם הגיבור האמיתי של המלחמה היתה אתה.

אנשיהקבע קראו לך, בנימה של אירוניה, בשם "געפילטעץ", לאמור: דג ממולא, או דג מילואים. כמו כן ייבזו רבים בהיסטוריה, הפך השבוע למלתי-כבוד. אתה יצאת מביתך, כאשר קראו לך, מבלי להתמהמה, מבלי לרטון. סידרת את ענייניך בשקט, נסדרת בשקט מאשתך (אם הספקת), ויצאת למלחמה שלא ידעת באותו רגע כתי תתחיל, נגד מי תתחיל ואיך תתחיל.

הופעת, במדויק המזורים והבלתי-מתאימים, בכל מקום נידת. הסתערת על מוצב אומי גאתף, עלית על הפיה, נכנסת לרחובות העזובים של עזה. בלי התלהב, בלי צעקות הרה, בלי קללת, בלי רטינה. כאשר פגשת באויב שבוי נתת לו לשות ולשלח אותו לעורף.

כאשר ראת אויב הרוג, והיתה לך שהות לכך, קברת אותו, כנאה לאדם שגברא בצלם, והצבת על קברו מוטי-עץ וק בעפלה.
 כאשר שלחוך לתפקיד בעזה, התנהגת ככובש תרבותי ואנשי.
 אתה לא הרגת שבויים חסרי-ישע, ולא התפארת במעשי-אכזריות.

אתה לא הורקת את כיסוי של שבוי, ואם נטלת משהו לידך כמזכרת, היה זה חסך חסר-ערך.

אתה לא נהנית למראה מצרי צמא, ולא שלחת אותו מעליך. מן הסתם ניקרה בלבך המחשבה שגם לו, כמו לך, מחכה אשה אתה ידעת שפרינסת משפתך מק פחה. בשעה שחברך לעבודה, שנשאר בתל-אביב, מקבל את משכורתו המלאה.
 אתה הובלת את נשקך ממוצב למוצב, וכאשר סימת את תפקידך, החזרת אותו ליחידתך — סהור.
 אתה הנציג האמיתי של עמך. ביציבותך הנפשית, בהכרת חובתך, הנחלת לעמך דבר יותר חשוב מאשר נצחן — את הבטחון הפנימי בעתידו.

כאשר כתבתי לך בשבוע שעבר על תנועות חברי המערכת, חסרו הפרטים על איש אתה, שעמו לא היה לי כל קשר במשך שבוע וחצי. היה זה שלום כהן, ידעתי, בערך, ובסוד כמוס, היכן הוא נמצא — אייטס בין אילת לבין האי טיראן. אולם מה קרה עמו, ומה מעשיו, לא ידעתי.

בגליון זה תוכל למצוא תיאור מפורט על מעשיו של הסור, אשר שלום כהן נמנה עם אנשיו. על מעשיו של שלום כהן עצמו, שמעתי רק עתה.

שלום כהן הוא טיפוס שאינו יכול להסתפק בתפקיד של משקיף או מסתכל. בכל מקום בו הוא נמצא, נדמה כעבור זמן קצר לכל הנוגעים בדבר שהוא ממלא תפקיד מרכזי ומכריע, אם כי לא תמיד ברור בדיק מה. לא פעם, כשיצא לכסות כינוסים ציבוריים, החלו אנשים פונים אליו בבקשה לסדר סידורים, כאלו היה אחראי על המעמד.
 כך קרה גם בטור הממונע של חטיבה 9. לכאורה היה תפקידו צדדי: תפקיד של כתב צבאי, שעליו רק לראות, לשמוע ולשמוע. אולם במשך המסע גילה פיקוד החטיבה כי שלום גם כשר לדברים אחרים, וכי הוא מוכן לבצעם.

תחילה נתנו לו גימיקשור, כדי שישגיח על הסדר בהתקדמות השיירה ויעביר את הוראות מסקדי-החטיבה לנקודות שונות. כנהג גיפ גם כימי שלום, וכבוגר הגיימים של שוטני משטון, היה זה תפקידו כל כך טבעי, שכעבור יומי-מיים שכחו הכל שבצעם שוגר למסע למטרה אחרת.

כולנו ידעו, כמוכבן, כי שלום כהן יודע ערבית על בוריה, ושהוא בוגר מוסד חינוכי מפורסם באלכסנדריה. מאחר שרבים ממפקדי האויב הם חניכיו של אתו מוסד, לא היה דבר טבעי יותר מאשר להטיל עליו את התפקיד לחקור את שבויי האויב.

כשחקר כהן את הסרן המצרי שנכנע במבואות שארם אל-שייך, התברר ששניהם מכירים מקומות ואנשים רבים הכרה אישית הדוקה. כך סיפר לו הסרן כי בתחנת ומלה המרכזית, בלב אלכסנדריה, משתנה הנוף לחלוטין, וכי עתה אין צורך שאורחים יתו-צצו בין לגלגלי החשמליות, אלא עוברים מקצה אחד של הכיכר למשנהו במעברים תת-קרקעיים, המצויידיים במדרגות חשמליות נידות.

נפרו למען חחי המורדת

כפרי ישראל אלה, זמיתם תעמוד לעד, כלוחמים העשויים ללא-יח, שאין גבול למסירותם, אין טייג נאמנותם ואין מכשול וקושי המרתיע אותם. אהבתנו ויקרנו שלוחים להורי הלוחמים שנפלו. אשרי האמהות שילדו בנים כאלה!

במלים אלה ביטא השבוע ראש-ממשלת-ישראל את רגשותיו של כל אדם במדינה כלפי נופלי הטיבוב השני ומשפחתיים.

רב הפצו של העולם הזה לתרום את תרומתו הצנועה להנצחת זכרם של הנופלים למען המולדת, כפי שעשה זאת בחודשים הארוכים של מלחמת תש"ח. על כל פונה המערכת אל קוראיה, ובייחוד אל המשפחות השכולות, עצמן, לסייע בידה במשימה יקרה זו.

חברי הנופלים ובני ביתם, מתבקשים להמציא למערכת, תוך שבוע ימים, את תמונתו של יקירם, בצירוף רשימה על חייו, אופיו ופעלו. נא להקפיד כי הרשימה תכלול, במידת האפשר, את הפרטים הבאים: שמו המלא של הנופל, מצבו המשפחתי, תאריך לידתו ומותו, הנטיבות בהן הקריב את חייו, מעשיו בחיים האזרחיים. על גב התמונה לא לרשום את שמו, וכן את הכתובת שאליה יש להחזיר את התמונה. המערכת תספד באהבה בחומר זה, ותקפיד על החזרת התמונות לתעודתן.

את כל החומר נא להמציא בהקדם האפשרי, תוך שבוע, למערכת העולם הזה, ת.ד. 136, תל-אביב, על המעטפה נא לציין: "נפרו למען חחי המולדת".